Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/779

8.3.2024

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2024/779

z 26. februára 2024

o bezpečných a odolných podmorských káblových infraštruktúrach

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

(1) Naše hospodárstva a spoločnosti sú v snahe dosiahnuť konkurencieschopnú digitalizáciu Únie a jej hospodárstva čoraz viac závislé od fungovania internetu a medzinárodnej konektivity. Významným prvkom v širšom internetovom ekosystéme pri dosahovaní európskej digitálnej suverenity je v tejto súvislosti podmorská káblová infraštruktúra, keďže prevažná väčšina medzinárodných dátových prenosov sa uskutočňuje prostredníctvom podmorských káblov. Mnohé ostrovy v Únii vrátane troch ostrovných členských štátov, ako aj najvzdialenejšie regióny EÚ a zámorské krajiny a územia sú na účely komunikačných služieb v rámci Únie od takýchto podmorských káblov takmer úplne závislé. V súčasnom kontexte zvýšeného rizika a antagonistických bezpečnostných hrozieb spôsobených človekom a vzhľadom na vzájomne prepojený a nadnárodný charakter týchto infraštruktúr venujú vlády vo všetkých regiónoch sveta osobitnú pozornosť svojej potenciálnej závislosti od kritických káblov, keďže systémové a rozsiahle narušenia podmorských káblových komunikácií by v prípade koordinovaných útokov mohli mať zvlášť závažné dôsledky.

(2) Členské štáty potvrdili potrebu opatrení na úrovni Únie. Vo výzve z Nevers z 9. marca 2022 ([1]) bol uznaný strategický význam kritickej infraštruktúry, ako sú telekomunikačné siete a digitálne služby, pre mnohé dôležité funkcie v našej spoločnosti a skutočnosť, že sú hlavným cieľom kybernetických útokov.

(3) V nadväznosti na výzvu z Nevers vykonala skupina pre spoluprácu v oblasti sieťovej a informačnej bezpečnosti s podporou Komisie a Agentúry EÚ pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA) a po konzultácii s Orgánom európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) posúdenie rizík na vysokej úrovni zamerané na komunikačné infraštruktúry a siete vrátane podmorských káblov. V tomto posúdení rizík sa za kľúčové hrozby označili fyzické útoky na podmorské káble/ich sabotáž a výpadky prúdu ovplyvňujúce podmorské káble, ktorých fungovanie závisí od opakovačov. Členské štáty na základe týchto hrozieb a množstva zistených slabých miest vypracovali súbor rizikových scenárov strategického významu z pohľadu EÚ. Tieto scenáre zahŕňajú najmä riziko zasahovania tretích krajín do činností dodávateľa a poskytovateľa riadených bezpečnostných služieb alebo podmorských káblov a riziko koordinovaného fyzického útoku na digitálnu infraštruktúru/jej sabotáže vrátane podmorských káblov.

(4) V odporúčaní Rady z decembra 2022 o celoúnijnom koordinovanom prístupe k posilneniu odolnosti kritickej infraštruktúry ([2]) (ďalej len „odporúčanie o odolnosti kritickej infraštruktúry“) sa stanovujú cielené opatrenia na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni na zlepšenie pripravenosti, posilnenie reakcie a medzinárodnú spoluprácu. Opatrenia sa osobitne zameriavajú na kritickú infraštruktúru s výrazným cezhraničným významom v identifikovaných kľúčových sektoroch, ako je energetika, doprava, vesmír a digitálna infraštruktúra.

(5) Rada v odporúčaní vyzvala Komisiu, aby vykonala komplexnú štúdiu týkajúcu sa odolnosti podmorských komunikačných káblov a aby konzultovala vhodné opatrenia v súvislosti s možnými významnými incidentmi týkajúcimi sa podmorskej infraštruktúry s príslušnými zainteresovanými stranami a odborníkmi. Komisia v tejto súvislosti vykonala štúdie a ich závery poskytne členským štátom na zodpovedajúcej úrovni dôvernosti. Cieľom tohto odporúčania je doplniť a podporiť vykonávanie odporúčania o odolnosti kritickej infraštruktúry.

([1]) https://presse.economie.gouv.fr/08-03-2022-declaration-conjointe-des-ministres-de-lunion-europeenne-charges-du-numerique-et-des-communications-electroniques-adressee-au-secteur-numerique/.

([2]) Odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 o celoúnijnom koordinovanom prístupe k posilneniu odolnosti kritickej infraštruktúry, 2023/C 20/01 (Ú. v. EÚ C 20, 20.1.2023, s. 1).

(6) V spoločnom oznámení o Európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti ([3]) z júna 2023 sa navrhlo, aby sa riziká ohrozujúce fyzickú a kybernetickú bezpečnosť kritickej infraštruktúry posudzovali aj naďalej v súlade s odporúčaním Rady z 8. decembra 2022, a podmorské káble sa v súvislosti s týmito rizikami označili za kritickú infraštruktúru. Komisia v správe o stave digitálneho desaťročia za rok 2023 ([4]) odporučila členským štátom, aby „zvýšili svoje úsilie, a to aj prostredníctvom potrebných investícií, s cieľom zaistiť, aby boli európske digitálne infraštruktúry bezpečné a odolné, a to najmä chrbticová infraštruktúra a podmorské káble“.

(7) V záveroch Európskej rady z 27. októbra 2023 sa zdôraznilo, že sú „potrebné účinné opatrenia na posilnenie odolnosti a zaistenie bezpečnosti kritickej infraštruktúry“, pričom sa podčiarkuje „význam komplexného a koordinovaného prístupu“. V tejto súvislosti je dôležité, aby Únia tieto problémy rýchlo riešila.

(8) Členské štáty by pri prijímaní opatrení podľa tohto odporúčania museli v relevantných prípadoch konať v súlade s príslušnými ustanoveniami, povinnosťami a mechanizmami stanovenými v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 ([5]) (ďalej len „kódex EECC“), smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 ([6]) (ďalej len „smernica NIS 2“) a smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 ([7]) (ďalej len „smernica CER“).

(9) Smernicou NIS 2, ktorou sa nahrádzajú príslušné ustanovenia kódexu EECC o bezpečnosti sietí a služieb a ich vykonávaní a presadzovaní (články 40 a 41 kódexu EECC), sa členské štáty poverujú, aby prijali politiky týkajúce sa udržiavania všeobecnej dostupnosti, integrity a dôvernosti verejného jadra otvoreného internetu, v relevantnom prípade vrátane kybernetickej bezpečnosti podmorských komunikačných káblov. V zmysle článku 23 smernice NIS 2 by sa mali incidenty ovplyvňujúce podmorské komunikačné káble oznámiť príslušnej jednotke pre riešenie počítačových bezpečnostných incidentov (ďalej len „jednotka CSIRT“) alebo príslušnému orgánu. V národnej stratégii kybernetickej bezpečnosti členských štátov by sa v prípade potreby mala zohľadňovať kybernetická bezpečnosť podmorských komunikačných káblov a mala by zahŕňať mapovanie potenciálnych kybernetických rizík a zmierňujúce opatrenia na zabezpečenie najvyššej úrovne ich ochrany.

(10) Cieľom smernice CER je zabezpečiť, aby služby nevyhnutné na zachovanie životne dôležitých spoločenských funkcií alebo hospodárskych činností boli na vnútornom trhu poskytované nerušeným spôsobom v jedenástich odvetviach, na ktoré sa smernica vzťahuje. To zahŕňa zvýšenie fyzickej odolnosti kritických subjektov poskytujúcich takéto služby. Smernica CER sa vzťahuje na odvetvie digitálnej infraštruktúry, pokiaľ ide o identifikáciu kritických subjektov v tomto odvetví, prijatie vnútroštátnych stratégií, posúdenie rizík členských štátov a podporné opatrenia členských štátov pre subjekty, ktoré označili za kritické.

(11) V stratégii námornej bezpečnosti EÚ ([8]) sa zdôrazňuje zvýšené riziko útokov aktérov s nekalými úmyslami na kritickú námornú infraštruktúru vrátane podmorských káblov a navrhujú sa opatrenia na zvýšenie odolnosti a ochrany takejto infraštruktúry.

(12) Ako sa zdôrazňuje v šiestej správe o pokroku vo vykonávaní Stratégie EÚ pre bezpečnostnú úniu, EÚ predložila prelomové právne predpisy vo všetkom, od ochrany kritických subjektov až po zvýšenie kybernetickej odolnosti. Medzitým sa však panoráma bezpečnostných hrozieb v Európe a našom susedstve naďalej vyvíja, čo ilustruje potrebu neustálej ostražitosti a vysokej úrovne pripravenosti čeliť novým výzvam v oblasti bezpečnosti kritickej infraštruktúry, a to online aj offline.

([3]) Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Európskej rade a Rade o Európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti, JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.

([4]) Správa o stave digitálneho desaťročia za rok 2023, 27. septembra 2023, https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news-redirect/798346.

([5]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).

([6]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii (smernica NIS 2) (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 80).

([7]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164).

([8]) Závery Rady o revidovanej stratégii námornej bezpečnosti EÚ (EUMSS) a jej akčnom pláne, 24. októbra 2023, https://www.consilium.europa.eu/media/67499/st14280-en23.pdf.

(13) Cieľom tohto odporúčania je podporovať synergie na úrovni EÚ na zvýšenie bezpečnosti a odolnosti podmorských káblových infraštruktúr. Odporúčajú sa konkrétne opatrenia na posúdenie a zlepšenie koordinácie medzi Úniou a jej členskými štátmi v oblasti bezpečnosti a odolnosti existujúcich a nových podmorských káblových infraštruktúr a podpory spoločného nasadzovania alebo významnej modernizácie takýchto infraštruktúr prostredníctvom projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov.

(14) Podmorské káblové infraštruktúry zahŕňajú nielen káble, ale aj akúkoľvek infraštruktúru súvisiacu s ich výstavbou, prevádzkou, údržbou a opravou, ako sú pozemné stanice a pozemné časti podmorských káblov, ktoré sú k nim pripojené (napríklad pozemné trasy od prielezu na pláži k pozemnej stanici, dátové strediská alebo miesto prítomnosti), opravárenské strediská, ako aj flotila plavidiel nasadzovanie, údržby a opravy.

(15) Komisia zriaďuje neformálnu expertnú skupinu pre podmorskú káblovú infraštruktúru v zmysle rozhodnutia Komisie C(2016) 3301 z 30. mája 2016 ([9]), zloženú z orgánov členských štátov (ďalej len „expertná skupina“) s cieľom poskytovať Komisii poradenstvo a odborné znalosti v súvislosti s následnými opatreniami na základe tohto odporúčania, najmä pokiaľ ide o:

— uľahčenie rýchlej a účinnej výmeny informácií medzi členskými štátmi, Komisiou a Európskou službou pre vonkajšiu činnosť, a to udržiavaním úzkeho prepojenia medzi otázkami bezpečnosti a odolnosti podmorských káblových infraštruktúr, ako aj ich dotovaním a financovaním,

— mapovanie existujúcich podmorských káblových infraštruktúr na úrovni EÚ na základe vnútroštátnych činností mapovania a ich aktualizácie, a to najmenej raz ročne,

— preskúmanie mapovania a vnútroštátnych posúdení rizík s cieľom identifikovať chýbajúce informácie,

— navrhovanie opatrení na doplnenie chýbajúcich informácií a metodiky na konsolidáciu dodatočných informácií s existujúcimi posúdeniami, čím sa vytvorí základ pre celoúnijné posúdenie rizík, zraniteľných miest a závislostí,

— vykonávanie skutočných konsolidovaných celoúnijných posúdení rizík, zraniteľných miest a závislostí podmorských káblových infraštruktúr, ktoré by mali viesť k návrhom na zmierňujúce opatrenia,

— predloženie návrhu zoznamu strategických projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov a spĺňajúcich kritériá uvedené v tomto odporúčaní,

— poskytnutie fóra pre koordinovanú prácu na multilaterálnych fórach a fórach viacerých zainteresovaných strán,

— diskusiu o možnostiach prijatia a zavádzania inovatívnych riešení na odhaľovanie hrozieb pre podmorské káblové infraštruktúry a odrádzanie od takýchto hrozieb, a to najmä na základe výsledkov projektov financovaných EÚ, a

— rozvoj kapacít na údržbu a opravu podmorských káblov.

(16) Expertná skupina zhromaždí potrebných odborníkov a bude slúžiť ako bezpečná platforma pre koordináciu medzi členskými štátmi a bude Komisii poskytovať poradenstvo a pomoc, ktoré doplnia funkcie a úlohy vykonávané skupinou pre spoluprácu v oblasti sieťovej a informačnej bezpečnosti zriadenou na základe smernice NIS 2 a skupinou pre odolnosť kritických subjektov zriadenou na základe smernice CER. Expertná skupina by mala uľahčiť rýchlu a účinnú výmenu informácií medzi členskými štátmi a Komisiou o záležitostiach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto odporúčania. Na zachovanie úzkeho prepojenia medzi otázkami bezpečnosti a odolnosti podmorských káblových infraštruktúr a ich dotovaním a financovaním by mali členské štáty v rámci expertnej skupiny pravidelne konzultovať, aktualizovať a podľa potreby úzko spolupracovať so skupinou pre spoluprácu v oblasti sieťovej a informačnej bezpečnosti a skupinou pre odolnosť kritických subjektov, s výbormi členských štátov pre programy financovania z prostriedkov Únie, orgánmi z tretích krajín, verejnými rozvojovými a finančnými inštitúciami, zástupcami priemyslu a ďalšími zainteresovanými stranami. Takáto spolupráca sa má uskutočňovať v rámci príslušných mandátov zainteresovaných skupín, výborov a orgánov. Konzultácie s výbormi pre programy financovania z prostriedkov Únie, ako aj s verejnými rozvojovými a finančnými inštitúciami by boli zamerané najmä na využívanie synergií, ako aj na združovanie dotovania a financovania. Informácie by sa mali poskytovať na zodpovedajúcej úrovni dôvernosti.

([9]) Rozhodnutie Komisie C(2016) 3301 final.

(17) Vzhľadom na dôležitosť dosiahnutia vysokej úrovne kybernetickej a fyzickej bezpečnosti podmorských káblových infraštruktúr bez ohľadu na ich vlastníka sa členské štáty týmto odporúčaním vyzývajú, aby prijali opatrenia na zabezpečenie toho, aby prevádzkovatelia podmorských káblových infraštruktúr spĺňali najvyššie bezpečnostné normy (prípadne vrátane noriem na úrovni obrany).

(18) Na dosiahnutie vysokej úrovne kybernetickej a fyzickej bezpečnosti podmorských káblových infraštruktúr by sa členské štáty mali nabádať k tomu, aby zhromažďovali príslušné informácie ([10]) od organizácií zastupujúcich podniky, prípadne od jednotlivých podnikov v rámci svojej jurisdikcie. Tieto informácie by sa mali použiť na vytvorenie, doplnenie a aktualizáciu vnútroštátneho mapovania podmorskej káblovej infraštruktúry pre všetky dotknuté členské štáty. Pri akomkoľvek zhromažďovaní alebo výmene informácií by sa mala zachovávať ich dôvernosť a mali by sa chrániť bezpečnostné a obchodné záujmy dotknutých subjektov.

(19) Ako dôležitý krok pri vytvorení konsolidovaného celoúnijného posúdenia by sa na vnútroštátnej úrovni malo vykonať a dokončiť posúdenie rizík, zraniteľných miest a závislostí ovplyvňujúcich podmorské káblové infraštruktúry. Ako východiskový bod by sa mali zohľadniť existujúce posúdenia rizík a hodnotenia na úrovni celej EÚ, najmä tie, ktoré boli vykonané v nadväznosti na „výzvu z Nevers“ a závery Rady o vývoji prístupu Európskej únie ku kybernetickej bezpečnosti a v prípade kybernetickej bezpečnosti sietí 5G v nadväznosti na odporúčanie Komisie (EÚ) 2019/534 ([11]). Vnútroštátne posúdenie by malo zahŕňať zmapovanie existujúcich a plánovaných infraštruktúr. Členské štáty by mali pri vykonávaní smernice NIS 2 ešte viac posilniť vnútroštátne povinnosti dodávateľov a prevádzkovateľov citlivých častí infraštruktúry.

(20) S cieľom zlepšiť pripravenosť a poskytnúť vstupy pre budúce koordinované posúdenia rizík na úrovni Únie by sa členské štáty mali nabádať k tomu, aby subjekty prevádzkujúce podmorské káblové infraštruktúry podrobovali pravidelnému záťažovému testovaniu. Takéto záťažové testy by pomohli posúdiť odolnosť subjektov v rámci rôznych scenárov.

(21) Malo by sa považovať za potrebné, aby zriaďovanie, modernizácia a údržba podmorských káblových infraštruktúr prebiehali čo najrýchlejšie a aby bola administratívna záťaž čo najmenšia. Členské štáty by sa preto mali nabádať k tomu, aby žiadosti súvisiace s plánovaním, nadobudnutím, výstavbou, prevádzkou, údržbou a opravou takýchto infraštruktúr spracovávali online a čo najrýchlejšie. Členské štáty by mali byť informované o užitočnosti vymenovania orgánu na uľahčenie a koordináciu procesov udeľovania povolení. Tento orgán by mohol vymenovať koordinátora, ktorý by slúžil ako jednotné kontaktné miesto pre projekt. Okrem toho, ak je to potrebné na udelenie výnimky podľa smernice Rady 92/43/EHS ([12]) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ([13]), plánovanie, nadobúdanie, výstavba, prevádzka, údržba a oprava týchto infraštruktúr by sa mali považovať za prevažujúci verejný záujem v zmysle týchto smerníc za predpokladu, že sú splnené zvyšné podmienky stanovené v uvedených ustanoveniach. Týmto nie je dotknutá uplatniteľnosť ani vykonávanie iných právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia.

(22) Členské štáty by sa mali nabádať k tomu, aby spolupracovali na rozvoji kapacít na údržbu a opravu podmorských káblových infraštruktúr.

(23) Malo by sa považovať za potrebné doplniť prebiehajúce a plánované posúdenia rizík týkajúce sa digitálnych a fyzických infraštruktúr, ktoré sú pre digitálne služby nevyhnutné, osobitnými posúdeniami rizík a možnosťami zmierňujúcich opatrení týkajúcich sa podmorských káblových infraštruktúr. Od expertnej skupiny sa bude požadovať, aby v úzkej spolupráci so skupinou pre spoluprácu v oblasti sieťovej a informačnej bezpečnosti a skupinou pre odolnosť kritických subjektov a s podporou agentúry ENISA poskytovala Komisii súčinnosť pri vykonávaní konsolidovaného celoúnijného posúdenia rizík, zraniteľných miest a závislostí, ktoré zahŕňajú kybernetickú aj fyzickú bezpečnosť podmorských káblových infraštruktúr a ich dodávateľských reťazcov. Toto

([10]) Napríklad geolokalizácia trás, technické špecifikácie kábla atď.

([11]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2019/534 z 26. marca 2019 Kybernetická bezpečnosť sietí 5G (Ú. v. EÚ L 88, 29.3.2019, s. 42).

([12]) Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

([13]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

konsolidované posúdenie by mohlo vychádzať zo zistení vykonaných posúdení rizík, najmä z vnútroštátnych posúdení rizík v oblasti kybernetickej a fyzickej bezpečnosti podmorských káblových infraštruktúr a ich dodávateľských reťazcov, ako aj z posúdení v kontexte „výzvy z Nevers“ a záverov Rady o vývoji prístupu Európskej únie ku kybernetickej bezpečnosti a v prípade sietí 5G v nadväznosti na odporúčanie (EÚ) 2019/534. Konsolidované posúdenie by mohlo viesť k odporúčaniam, ktoré by sa mali riešiť na vnútroštátnej úrovni a/alebo na úrovni Únie, a to vrátane navrhovaných zmierňujúcich opatrení.

(24) V prvom kroku by expertná skupina mohla poskytnúť Komisii súčinnosť pri preskúmaní vnútroštátnych posúdení rizík s cieľom identifikovať chýbajúce informácie, ktoré by bránili konsolidovanému celoúnijnému posúdeniu rizík, zraniteľných miest a závislostí, najmä pokiaľ ide o vysokorizikových dodávateľov, a preskúmať mapovanie existujúcich a plánovaných podmorských káblových infraštruktúr vykonávané na vnútroštátnej úrovni (vrátane umiestnenia, kapacity, technických vlastností a vlastníctva káblovej infraštruktúry), ako aj vzájomné pôsobenie medzi fyzickými a logickými vrstvami. Expertná skupina by mohla poskytnúť Komisii súčinnosť pri mapovaní existujúcich podmorských káblových infraštruktúr na úrovni EÚ na základe vnútroštátnych činností mapovania a ich aktualizácie, a to najmenej raz ročne. Pri preskúmaní by sa mali zohľadniť vzájomné vzťahy s inými kritickými infraštruktúrami, najmä s elektrickými káblami, plynovodmi a zariadeniami na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ako aj s inými telekomunikačnými infraštruktúrami ([14]). Informácie o mapovaní, ktoré nemajú citlivý charakter, sa môžu poskytovať príslušným infraštruktúrnym informačným miestam, napríklad v kontexte smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ ([15]) (smernica o znižovaní nákladov na širokopásmové pripojenie) a budúceho aktu o gigabitovej infraštruktúre.

(25) V druhom kroku sa expertná skupina vyzýva, aby navrhla opatrenia na doplnenie chýbajúcich informácií a metodiky na konsolidáciu dodatočných informácií s existujúcimi posúdeniami, čím sa vytvorí základ pre celoúnijné posúdenie rizík, zraniteľných miest a závislostí.

(26) V treťom kroku sa expertná skupina vyzýva, aby použila metodiku stanovenú v predchádzajúcom kroku na vykonanie skutočného konsolidovaného celoúnijného mapovania podmorských káblových infraštruktúr a posúdení rizík, zraniteľných miest a závislostí podmorských káblových infraštruktúr, najmä pokiaľ ide o vysokorizikových dodávateľov. Posúdenie by malo zahŕňať návrhy na zmierňujúce opatrenia vrátane toho, ktoré riziká, zraniteľné miesta a závislosti by bolo možné riešiť prostredníctvom projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov v súlade s týmto odporúčaním s cieľom odstrániť strategické medzery a vytvoriť nové spojenia, ktorými by sa zvýšila odolnosť a minimalizovalo riziko. Tento krok by zahŕňal aj úvahy týkajúce sa harmonizácie záťažových testov, napríklad pokiaľ ide o časy odozvy a časy potrebné na vykonanie opráv, ako aj organizáciu kapacít reakcie na incidenty a opráv naprieč civilno-vojenskými a vnútroštátno-regionálnymi hranicami.

(27) Expertná skupina by mala slúžiť ako fórum pre členské štáty na výmenu informácií medzi sebou a s Komisiou, pričom by mala spolupracovať na identifikácii možných medzier v existujúcom legislatívnom rámci a vytvárať synergie. To by mohlo zahŕňať informácie o situačnom povedomí, incidentoch a reakcii na incidenty, ako aj o používaných najlepších postupoch. Výmena informácií by mala prebiehať pravidelne a štruktúrovane a na zodpovedajúcej úrovni dôvernosti, v prípade potreby vrátane utajenia. V jednotlivých prípadoch by malo byť umožnené zapojenie tretích krajín, napríklad v rámci dvojstranných medzinárodných dohôd.

(28) Cieľom tohto odporúčania je podporiť zavádzanie alebo významnú modernizáciu podmorskej káblovej infraštruktúry prostredníctvom projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov v súlade s právom EÚ vrátane pravidiel štátnej pomoci. Na tento účel je dôležité, aby sa členské štáty vyzývali k spolupráci s Komisiou prostredníctvom expertnej skupiny s cieľom poskytnúť Komisii súčinnosť pri navrhovaní zoznamu strategických projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov a spĺňajúcich viaceré kritériá zahrnuté v tomto odporúčaní.

([14]) Do úvahy by sa mali vziať napríklad výsledky záťažových testov v energetickom sektore vykonaných podľa odporúčania o odolnosti kritickej infraštruktúry.

([15]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ z 15. mája 2014 o opatreniach na zníženie nákladov na zavedenie vysokorýchlostných elektronických komunikačných sietí (Ú. v. EÚ L 155, 23.5.2014, s. 1).

(29) Na základe uvedeného konsolidovaného celoúnijného posúdenia sa expertná skupina vyzýva, aby navrhla zoznam projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov a spôsob, akým by sa nimi riešili zistené strategické nedostatky, riziká, zraniteľné miesta a závislosti z hľadiska celej EÚ. V súlade s príslušnými základnými pravidlami by sa zoznam mohol posudzovať v rámci programov financovania z prostriedkov Únie, do pôsobnosti ktorých takéto projekty patria, najmä podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 ([16]) (ďalej len „nariadenie o NPE“), nariadenia (EÚ) Európskeho parlamentu a Rady 2021/1529 ([17]) (ďalej len „nariadenie o IPA III“), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([18]) (ďalej len „nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti“) a v rámci štrukturálnych fondov. V príslušných prípadoch by sa zoznam mohol zohľadniť v základných aktoch alebo ich prílohách prostredníctvom delegovaných aktov, ako napríklad v prípade nariadenia o NPE. Žiadne zohľadnenie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 ([19]) (ďalej len „nariadenie o NDICI – Globálna Európa“) by nemalo viesť k oneskoreniu projektov, ktoré už boli vypracované v rámci stratégie Global Gateway.

(30) Kritériá na identifikáciu projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov by mohli byť založené na týchto aspektoch: po prvé, základným predpokladom je, aby mapovanie poskytlo dôkaz o určitom nedostatku v podmorskej káblovej infraštruktúre vrátane potreby vytvoriť nové alebo alternatívne bezpečné trasy, prípadne zvýšiť kapacitu alebo odolnosť existujúcej podmorskej káblovej infraštruktúry. Okrem toho by projekty európskeho záujmu týkajúce sa káblov mali významne prispieť k zvýšeniu bezpečnosti dodávateľského reťazca podmorských káblových infraštruktúr. Napokon by projekty európskeho záujmu týkajúce sa káblov mali mať geostrategický význam vzhľadom na záujmy Únie a jej členských štátov a mali by spĺňať potreby v oblasti konektivity, ktoré sú príliš riskantné na to, aby ich pokrývali len súkromné investície.

(31) Kritériá vykonávania, ktoré by sa mohli zohľadňovať pri strategických projektoch, zahŕňajú zabezpečenie významnej novej investície, ktorá prinesie významné nové spôsobilosti z hľadiska bezpečnosti, výkonnosti a odolnosti, bezpečnosti dodávateľského reťazca a udržateľnosti. Zvýšenie výkonnosti by sa týkalo najmä kapacity dátovej priepustnosti a nízkej latencie. Zvýšenie bezpečnosti a odolnosti by zahŕňalo stanovenie rozsahu fyzickej a logickej redundancie v projekte, vysoké bezpečnostné štandardy a vyspelé technológie, ako sú snímacie a monitorovacie systémy, ako aj kapacitu flotily plavidiel na nasadzovanie, údržbu a opravu.

(32) Strategické projekty by mali po realizácii zvýšiť udržateľnosť podmorských káblových infraštruktúr znížením ich vplyvu na klímu, energiu a celkový vplyv na životné prostredie.

(33) Na základe významnej spolupráce s medzinárodnými strategickými partnermi, najmä prostredníctvom obchodných a technologických rád a digitálnych partnerstiev, a v súlade so závermi Rady o digitálnej diplomacii EÚ z 26. júna 2023 by sa členské štáty mali v koordinácii s Úniou nabádať k tomu, aby posilnili svoje úsilie o rozvoj bezpečných, dôveryhodných a odolných podmorských káblových infraštruktúr v súlade s prístupom stanoveným v tomto odporúčaní. Ak projekty európskeho záujmu týkajúce sa káblov vzniknú, mali by prispieť k zaisteniu toho, aby EÚ mala prostriedky na bezpečné spojenie so svojimi strategickými partnermi. Týka sa to najmä strategických projektov súvisiacich so spoluprácou v oblasti arktickej, transatlantickej a transpacifickej konektivity. Stratégia Global Gateway poskytuje EÚ a jej členským štátom rámec na rozvoj úzkej spolupráce s príslušnými medzinárodnými partnermi s cieľom umožniť dôveryhodnú, bezpečnú a odolnú digitálnu konektivitu medzi EÚ a krajinami a regiónmi, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o NDICI – Globálna Európa a nariadenie o IPA III, v subsaharskej Afrike, Latinskej Amerike a Karibiku, Ázii a Tichomorí a krajinách európskeho susedstva a krajinách zapojených do procesu rozširovania. So zreteľom na potrebu zachovať koherentný prístup k bezpečným, dôveryhodným a odolným podmorským káblovým infraštruktúram a zabezpečiť komplementárnosť medzi vnútornými a vonkajšími činnosťami by sa členské štáty mali nabádať k tomu, aby využívali expertnú skupinu na vzájomnú koordináciu, vzájomné informovanie a informovanie Komisie a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť o záležitostiach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto odporúčania, a to tak v súvislosti s dvojstrannými výmenami s tretími krajinami, ako aj s mnohostrannou spoluprácou.

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014 (Ú. v. EÚ L 249, 14.7.2021, s. 38).

([17]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1529 z 15. septembra 2021, ktorým sa zriaďuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III) (Ú. v. EÚ L 330, 20.9.2021, s. 1).

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

([19]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1).

(34) Členské štáty by sa mali nabádať ku koordinovanej práci na multilaterálnych fórach a fórach viacerých zainteresovaných strán vrátane skupiny G7 a Medzinárodnej telekomunikačnej únie (ITU) v súlade so zásadami, cieľmi a nástrojmi digitálnej diplomacie EÚ.

(35) EÚ by sa mala usilovať o prehĺbenie spolupráce s NATO v oblasti odolnosti, vrátane kritických podmorských káblových infraštruktúr, v zmysle tretieho spoločného vyhlásenia EÚ – NATO o spolupráci ([20]), čím sa podporí komplementárnosť úsilia a predíde zbytočnej duplicite, a to pri úplnom dodržaní zásad vzájomnej otvorenosti a transparentnosti, reciprocity a inkluzívnosti a zachovaní rozhodovacej autonómie oboch organizácií. Na základe odporúčaní zo záverečnej hodnotiacej správy osobitnej skupiny EÚ – NATO ([21]) v kontexte štruktúrovaného dialógu o odolnosti by sa zamestnanci EÚ okrem iného mali snažiť ďalej presadzovať spoločné situačné povedomie so zamestnancami NATO.

(36) Tým, že toto odporúčanie prispieva k využívaniu investícií na dosiahnutie transformačného účinku, prispieva aj k cieľom stratégie Global Gateway zameraným na posilnenie svetovej digitálnej konektivity v súlade s hodnotami a normami EÚ. Pri plnení tohto odporúčania by členské štáty mali dodržiavať prístup Tímu Európa a používať existujúce riadiace štruktúry, ktoré vytvorila EÚ a jej členské štáty, na vykonávanie stratégie Global Gateway a hospodárskych a investičných plánov.

(37) Vzhľadom na to, že podmorské káblové infraštruktúry zvyčajne zavádzajú súkromné zainteresované strany, a po zohľadnení strategických záujmov Únie a jej členských štátov by sa v prípade vzniku projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov mali takéto projekty financovať zo súkromných zdrojov. Podľa potreby možno financovanie podporiť kombináciou prostriedkov z rozpočtu Únie a zo štátneho rozpočtu v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Programy financovania z prostriedkov Únie možno použiť v kombinácii s finančnými prostriedkami od Európskej investičnej banky, národných podporných bánk, ďalších rozvojových a verejných finančných inštitúcií, finančných inštitúcií súkromného sektora a investorov zo súkromného sektora, a to aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev v súlade s príslušnými ustanoveniami, ktorými sa upravuje využívanie rozpočtu Únie.

(38) V súčasnosti sa na financovanie podmorských káblov ako chrbticových sietí prepájajúcich územia EÚ a Úniu s tretími krajinami používa nariadenie o NPE. V súvisiacich výzvach bol zaznamenaný výrazne nadmerný počet záujemcov, čo poukazuje na rastúci dopyt po financovaní bezpečných, odolných a vysokovýkonných podmorských káblov. Vzhľadom na konzistentné náklady a riziká je finančná podpora z NPE mimoriadne dôležitá na znižovanie rizika, prilákanie súkromných investícií a zabezpečenie financovateľnosti projektov.

(39) Európska komisia môže zvážiť zlepšenie používania finančných nástrojov a mechanizmov kombinovaného financovania na podporu projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov s využitím rozpočtu dostupného na základe nariadenia o NPE a ďalších príslušných nástrojov s cieľom prilákať súkromný kapitál a fungovať za trhových podmienok. Členské štáty sa nabádajú k tomu, aby k takejto snahe prispievali, prípadne aj prostredníctvom svojich národných podporných bánk a inštitúcií. Prostriedkom na financovanie projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov môže byť Program InvestEU.

(40) Toto odporúčanie by nemalo mať vplyv na právomoci členských štátov, pokiaľ ide o činnosti týkajúce sa verejnej bezpečnosti, obrany, národnej bezpečnosti a činností štátu v oblasti trestného práva vrátane práva členských štátov vylúčiť poskytovateľov alebo dodávateľov zo svojich trhov z dôvodov národnej bezpečnosti,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. **ROZSAH PÔSOBNOSTI A CIELE**

1. V tomto odporúčaní sa stanovuje súbor cielených opatrení, ktoré by mohli členské štáty zaviesť na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie s cieľom:

   a) pravidelne posudzovať a zvyšovať bezpečnosť a odolnosť existujúcich a nových podmorských káblových infraštruktúr a

([20]) Spoločné vyhlásenie EÚ – NATO o spolupráci podpísané 10. januára 2023 generálnym tajomníkom NATO, predsedom Európskej rady a predsedníčkou Európskej komisie.

([21]) Osobitná skupina EÚ – NATO pre odolnosť kritickej infraštruktúry, záverečná hodnotiaca správa z 29. júna 2023.

b) podporovať zavádzanie alebo významnú modernizáciu podmorských káblových infraštruktúr v rámci projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov a spĺňajúcich ktorúkoľvek z týchto podmienok:

1. sú v nich zapojené aspoň dva členské štáty;

2. prepájajú členský štát s jedným alebo viacerými z jeho ostrovov, najvzdialenejších regiónov alebo so zámorskými krajinami a územiami;

3. slúžia na vytvorenie alebo výrazné posilnenie konektivity medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi a tretími krajinami vrátane pristupujúcich a susedných krajín, či už priamo, alebo nepriamo prostredníctvom iných káblových infraštruktúr prepojených s Úniou.

2. VYMEDZENIE POJMOV

2. Na účely tohto odporúčania je „podmorská káblová infraštruktúra“ nielen samotný podmorský komunikačný kábel, ale aj akákoľvek infraštruktúra súvisiaca s jeho výstavbou, prevádzkou, údržbou a opravou.

3. V ostatných prípadoch sa uplatňuje vymedzenie pojmov uvedené v smernici (EÚ) 2022/2555 (ďalej len „smernica NIS 2“).

3. OPATRENIA NA ÚROVNI ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

3.1. Bezpečnosť

4. Členské štáty sa nabádajú, aby presadzovali vysokú úroveň bezpečnosti podmorskej káblovej infraštruktúry bez ohľadu na jej vlastníka a aby v relevantných a náležitých prípadoch konali v súlade s požiadavkami stanovenými v smernici (EÚ) 2018/1972 (ďalej len „kódex EECC“), smernici NIS 2 a smernici (EÚ) 2022/2557 (ďalej len „smernica CER“), ako aj s príslušnými opatreniami uvedenými v stratégii námornej bezpečnosti Európskej únie. Vyzývajú sa, aby zabezpečili vhodnú správu a kontrolu infraštruktúry tak, aby bola chránená pred vonkajšími hrozbami a aby sa zachovala jej bezpečnosť vrátane bezpečnosti údajov, ktoré sa prostredníctvom danej infraštruktúry vymieňajú. Členské štáty sa popri tom nabádajú, aby v relevantných prípadoch zohľadňovali bezpečnostné normy na úrovni obrany v záujme uľahčenia spolupráce s vojenskými aktérmi.

5. Členské štáty by mali počítať s tým, že požiadajú zastupiteľské organizácie podnikov, prípadne jednotlivé podniky, o potrebné informácie na účel monitorovania bezpečnosti a odolnosti podmorských káblových infraštruktúr. Takéto informácie by sa mohli použiť na zriadenie, dokončenie a aktualizáciu mapovania vnútroštátnej podmorskej káblovej infraštruktúry a doplnenie chýbajúcich informácií v rámci existujúceho zberu údajov. Pri akomkoľvek zhromažďovaní alebo výmene informácií by sa mala zachovávať ich dôvernosť a mali by sa chrániť bezpečnostné a komerčné záujmy dotknutých subjektov v zmysle uplatniteľných pravidiel EÚ.

6. Členské štáty sa vyzývajú, aby uskutočnili vnútroštátne posúdenia rizík týkajúcich sa kybernetickej bezpečnosti a fyzickej bezpečnosti podmorských káblových infraštruktúr a ich dodávateľských reťazcov, s prihliadnutím na relevantné existujúce posúdenia rizík na úrovni EÚ a výsledky záťažového testu. Vnútroštátne posúdenia by boli relevantnejšie, ak by zahŕňali mapovanie existujúcich a plánovaných infraštruktúr a ak by sa v nich zohľadňovali technické aj netechnické kritériá bezpečnostného rizika.

7. Členské štáty sa nabádajú k tomu, aby pri vykonávaní smernice NIS 2 sprísnili povinnosti dodávateľov a prevádzkovateľov, a to s prihliadnutím na opatrenia na úrovni Únie podľa tohto odporúčania, s cieľom zaistiť bezpečnosť citlivých častí infraštruktúr, ako aj (v relevantných prípadoch) povinnosti, ako je napríklad povinnosť poskytovať relevantné informácie príslušným vnútroštátnym orgánom, pokiaľ ide o plánované zmeny podmorských káblových infraštruktúr, a požiadavky, podľa ktorých musia národné kontrolné/certifikačné laboratóriá vopred otestovať osobitné komponenty a systémy informačných technológií na účely bezpečnosti a integrity.

3.2. **Pravidelné záťažové testovanie subjektov**

8. Odporúča sa, aby členské štáty nabádali prevádzkovateľov podmorských káblových infraštruktúr k pravidelnému záťažovému testovaniu založenému na spoločných zásadách na úrovni Únie, a najmä na konsolidovaných celoúnijných posúdeniach rizík, zraniteľných miest a závislostí podmorských káblových infraštruktúr v zmysle bodov 16 až 20, a podporovali ich v takomto testovaní.

9. Takéto testovania by sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 ([22]) (ďalej len „nariadenie o programe Digitálna Európa“) mohli finančne podporovať z programu Digitálna Európa, konkrétne ako súčasť jeho pracovného programu v oblasti kybernetickej bezpečnosti na roky 2023 – 2024.

3.3. **Urýchlenie vnútroštátnych postupov vydávania povolení**

10. Členské štáty sa vyzývajú, aby zabezpečili, že spracovanie administratívnych žiadostí týkajúcich sa plánovania, nadobúdania, výstavby, prevádzky, údržby a opravy podmorských káblových infraštruktúr bude prebiehať online, efektívne a včas. Na tento účel majú všetky dotknuté vnútroštátne orgány zabezpečiť, aby sa tieto žiadosti vybavili tak rýchlo, ako je to z právneho hľadiska možné.

11. Ak takýto status vo vnútroštátnom práve existuje, členským štátom sa dôrazne odporúča, aby podmorským káblovým infraštruktúram udelili status najvyššieho možného vnútroštátneho významu a podľa toho k nim pristupovali pri postupoch vydávania povolení vrátane postupov, ktoré sa týkajú environmentálnych hodnotení, a ak sa tak stanovuje vo vnútroštátnom práve, aj pri priestorovom plánovaní.

12. Členské štáty sa vyzývajú k tomu, aby považovali bezpečnosť a odolnosť podmorských káblových infraštruktúr za naliehavý dôvod vyššieho verejného záujmu v zmysle článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS a nadradeného verejného záujmu v zmysle článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES. Členské štáty sa preto nabádajú, aby plánovanie, nadobúdanie, výstavbu, prevádzku, údržbu a opravu podmorských káblových infraštruktúr považovali za prevažujúci verejný záujem, pokiaľ sú splnené ostatné podmienky uvedené v týchto ustanoveniach.

13. Členské štáty sa povzbudzujú k tomu, aby určili orgán zodpovedný za uľahčovanie a koordináciu administratívnych žiadostí týkajúcich sa plánovania, nadobúdania, výstavby, prevádzky, údržby a opravy podmorských káblových infraštruktúr. Tento orgán by následne mohol vymenovať koordinátora, ktorý by pôsobil ako jednotné kontaktné miesto, a zvolať pracovnú skupinu, v ktorej by boli zastúpené všetky orgány pracujúce s administratívnymi žiadosťami, s cieľom vypracovať harmonogram vydávania povolení a monitorovať a koordinovať jeho plnenie.

14. Ak sa majú prijať rozhodnutia, ktoré si vyžadujú zapojenie dvoch alebo viacerých členských štátov, príslušné orgány by sa mali nabádať k prijatiu všetkých krokov potrebných na efektívnu a účinnú spoluprácu a koordináciu medzi sebou, ako aj s Komisiou. Podľa potreby by mohli byť zapojené aj orgány z tretích krajín. Členské štáty mali predovšetkým spolupracovať medzi sebou na budovaní kapacít na údržbu a opravu podmorských káblov. Takisto by mali spolupracovať s Komisiou s cieľom zmapovať súčasnú flotilu a stanoviť potreby do budúcna.

4. **OPATRENIA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV NA ÚROVNI ÚNIE**

15. Opatrenia a koordinácia členských štátov, ktoré sa vysvetľujú v tomto oddiele, by sa mali vykonávať v rámci neformálnej expertnej skupiny.

([22]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240 (Ú. v. EÚ L 166, 11.5.2021, s. 1).

4.1. **Smerom ku konsolidovanému celoúnijnému posúdeniu rizík, zraniteľných miest a závislostí**

16. Členské štáty sa nabádajú, aby na základe vnútroštátneho mapovania pomáhali Komisii s mapovaním existujúcich podmorských káblových infraštruktúr na úrovni EÚ a aby takéto mapovanie aspoň raz ročne aktualizovali. Mapovanie by malo zahŕňať všetky relevantné súvisiace údaje, napríklad dostupnú a potenciálnu kapacitu, technické charakteristiky, hlavné bezpečnostné prvky, dojednania o redundancii a/alebo o peeringu, informácie o vlastníctve a kontrole a charakteristiky udržateľnosti.

17. Členské štáty sa nabádajú, aby Komisii pomáhali s preskúmaním existujúcich posúdení a s identifikáciou chýbajúcich informácií, ktoré v súčasnosti bránia vykonaniu konsolidovaného celoúnijného posúdenia rizík, zraniteľných miest a závislostí podmorských káblových infraštruktúr (najmä v prípade vysokorizikových dodávateľov), a to vrátane ich kritických dodávateľských reťazcov, na ktoré sa odkazuje v článku 22 smernice NIS 2, a zohľadňovali pritom vzájomné prepojenia s ďalšími kritickými infraštruktúrami, najmä elektrickými káblami a plynovodmi.

18. Členské štáty sa vyzývajú, aby Komisii navrhli opatrenia na doplnenie chýbajúcich informácií a metodiky, vďaka ktorým by bolo možné vykonávať takéto konsolidované celoúnijné posúdenie pravidelne a zaviesť ho do praxe na účely pravidelného záťažového testovania.

19. Členské štáty sa nabádajú, aby Komisii pomáhali pri vykonávaní pravidelných konsolidovaných celoúnijných posúdení rizík, zraniteľných miest a závislostí podmorských káblových infraštruktúr.

20. Na základe takéhoto posúdenia sa členské štáty nabádajú k tomu, aby Komisii pomohli s predložením tzv. súboru nástrojov na zaistenie bezpečnosti káblov, na základe ktorého sa stanovia zmierňujúce opatrenia, ktoré by mali členské štáty prijať na obmedzenie rizík, zraniteľných miest a závislostí, a to najmä v prípade vysokorizikových dodávateľov identifikovaných v konsolidovanom celoúnijnom posúdení.

4.2. **Výmena informácií a vzájomná pomoc**

21. Členské štáty by si mali pravidelne vymieňať informácie o situačnom povedomí, incidentoch a reakciách na ne, ako aj o uplatnených najlepších postupoch, čím sa maximálne posilnia synergie s príslušnými orgánmi podľa smernice NIS 2 a smernice CER. Členské štáty by si mali vzájomne ponúkať pomoc, najmä na zmiernenie vplyvu na Úniu ako celok.

22. Členské štáty sa nabádajú, aby diskutovali o potenciálnom zavádzaní inovatívnych riešení na odhaľovanie hrozieb pre podmorské káblové infraštruktúry a na odrádzanie od takýchto hrozieb, a to najmä vzhľadom na výsledky projektov financovaných z prostriedkov EÚ.

23. V rámci takýchto činností v oblasti výmeny informácií a vzájomnej pomoci by členské štáty mali byť schopné zaobchádzať s utajovanými skutočnosťami EÚ na rôznych stupňoch utajenia. Na tieto účely sa členské štáty nabádajú, aby poskytli expertov s primeranou úrovňou odborných znalostí a bezpečnostnou previerkou v súlade so zásadou pôvodcu. Členské štáty by takisto mali určiť primeraný stupeň utajenia informácií, ktoré sprístupňujú, a zabezpečiť dostupnosť schválených nástrojov na efektívnu výmenu utajovaných skutočností EÚ na rôznych stupňoch utajenia.

4.3. **Projekty káblov európskeho záujmu**

24. Členské štáty by mali Komisii pomôcť s predložením návrhu zoznamu strategických projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov (vrátane informácií o ich naliehavosti a harmonograme), ktoré by sa mohli považovať za projekty podporované z programov Únie s doplnkovým financovaním z vnútroštátnych prostriedkov na preklenutie strategických medzier a vytvorenie nových prepojení.

25. Členské štáty by mali vychádzať z existujúcich posúdení a na základe toho poskytovať Komisii poradenstvo, pokiaľ ide o identifikáciu tých rizík, zraniteľných miest a závislostí, ktoré by bolo možné riešiť prostredníctvom projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov v súlade s týmto odporúčaním.

26. Členské štáty sa nabádajú, aby navrhli zoznam strategických projektov, ktoré by spĺňali tieto kritériá bez toho, aby boli dotknuté pravidlá príslušných programov Únie, ktoré sa zvažujú na účely financovania, alebo pravidlá štátnej pomoci:

    a) projekt vypĺňa medzeru v podmorských káblových infraštruktúrach, čo sa preukázalo mapovaním, vďaka čomu možno riešiť potrebu vytvoriť nové alebo alternatívne bezpečné trasy či zvýšiť kapacitu a odolnosť existujúcich podmorských káblových infraštruktúr;

    b) projekt prispieva k významnému zvýšeniu bezpečnosti dodávateľského reťazca prostredníctvom opatrení, ktoré sa majú začleniť do procesu výberu každého dodávateľa, aby sa zabezpečila dostupnosť komponentov, technológií, systémov a know-how požadovaných v rámci plánovania, nadobúdania, výstavby, prevádzky, údržby a opravy podmorských káblových infraštruktúr; projekty s účasťou dodávateľov, ktorí boli v konsolidovanom posúdení rizika identifikovaní ako vysokorizikoví, nie sú oprávnené;

    c) projekt by mal mať geostrategický význam vzhľadom na záujmy Únie a jej členských štátov, najmä s cieľom zaistiť vysokú úroveň bezpečnosti podmorskej káblovej infraštruktúry EÚ;

    d) projekt napĺňa potreby v oblasti konektivity, ktoré v dôsledku súvisiacich rizík nemožno pokryť len súkromnými investíciami, a

    e) ak projekt zahŕňa finančné krytie podľa nariadenia (EÚ) 2021/947 (ďalej len „nariadenie o NDICI – Globálna Európa“) a nariadenia (EÚ) 2021/1529 (ďalej len „nariadenie o IPA III“), treba ďalej zvážiť mieru, do akej možno uplatňovať kritériá uvedené v písmenách a) až d), ako aj to, či je projekt už vypracovaný v rámci stratégie Global Gateway.

27. Odporúča sa, aby členské štáty pomohli Komisii vykonať ročné preskúmanie zoznamu strategických projektov a aktualizáciu na základe konsolidovaného celoúnijného posúdenia rizík, zraniteľných miest a závislostí podmorských káblových infraštruktúr, ako sa uvádza v bode 19. Navyše sa členské štáty nabádajú, aby Komisii poskytovali poradenstvo v súvislosti s tým, ako by sa v strategických projektoch mali riešiť zistené riziká, zraniteľné miesta a závislosti. Na tento účel sa členské štáty povzbudzujú, aby zohľadňovali tieto kritériá:

    a) či projekt spĺňa určité požiadavky na bezpečnosť, ktorými sa zaistí vysoká úroveň bezpečnosti;

    b) či projekt výrazne zvýši výkonnosť a odolnosť podmorských káblových infraštruktúr;

    c) či projekt zmierni riziká súvisiace so závislosťou od subjektov, ktoré boli v konsolidovanom posúdení rizika identifikované ako vysokorizikové či priamo alebo nepriamo kontrolované tretími krajinami, a to bez ohľadu na vysokorizikových dodávateľov uvedených v oznámení Komisie C(2023) 4049, a či zmierni riziká spojené s možnými narušeniami dodávok komponentov (vrátane koncových zariadení vedenia), technológií, služieb a systémov vrátane zmien ceny, nižšej výkonnosti alebo alternatívnych zdrojov zásobovania počas celej životnosti podmorskej káblovej infraštruktúry, ako aj

    d) či projekt zvýši udržateľnosť podmorských káblových infraštruktúr tým, že zníži ich vplyv na klímu a energetiku, ako aj celkový environmentálny vplyv.

4.4. **Medzinárodná spolupráca**

28. Členské štáty a Únia, ktoré pracujú v rámci prístupu Tímu Európa ([23]) a na základe zavedenej medzinárodnej spolupráce, by sa mali nabádať k spolupráci s krajinami zapojenými do procesu rozširovania, tretími krajinami a strategickými partnermi, ako aj na multilaterálnych fórach a fórach viacerých zainteresovaných strán s cieľom presadzovať rozvoj bezpečných, spoľahlivých a odolných podmorských káblových infraštruktúr v súlade s prístupom stanoveným v tomto nariadení, najmä vzhľadom na podporu projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov.

([23]) Tím Európa má za cieľ zhromažďovať zdroje a odborné znalosti a tvorí ho Európska únia, jej členské štáty – vrátane ich vykonávacích agentúr a verejných rozvojových bánk –, ako aj Európska investičná banka (EIB) a Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR).

5. FINANCOVANIE PROJEKTOV EURÓPSKEHO ZÁUJMU TÝKAJÚCICH SA KÁBLOV

29. Projekty európskeho záujmu týkajúce sa káblov by sa mali financovať zo súkromných finančných prostriedkov. Ak je to nevyhnutné a primerané, možno takéto financovanie podporiť programami Únie, najmä nariadením (EÚ) 2021/1153 (ďalej len „nariadenie o NPE“), prípadne aj doplniť vnútroštátnymi zdrojmi podľa pravidiel štátnej pomoci, prípadne v súlade s nimi ([24]). Financovanie z prostriedkov Únie by sa malo realizovať prostredníctvom grantov, obstarávania, operácií kombinovaného financovania, a to vrátane tých súčasných v rámci Programu InvestEU, prípadne verejno-súkromných partnerstiev podľa pravidiel príslušných programov.

30. Členské štáty sa nabádajú k tomu, aby v nevyhnutných a relevantných prípadoch zvážili príspevok k financovaniu projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov, okrem iného prostredníctvom účasti ich národných podporných bánk a inštitúcií alebo iných implementujúcich partnerov na mechanizmoch alebo operáciách kombinovaného financovania na úrovni EÚ ([25]) s použitím rozpočtových prostriedkov z programu NPE. To by malo maximalizovať vplyv príspevkov z verejného financovania, mobilizovať súkromné financovanie a uľahčiť návrh investícií podľa pravidiel štátnej pomoci, prípadne v súlade s nimi ([26]). Podkladom pre prípravu projektov NPE vyvinutých implementujúcimi partnermi môže byť práca expertnej skupiny.

31. Aby sa zabezpečilo, že vnútroštátne investície budú spĺňať pravidlá štátnej pomoci, členské štáty, ktoré sa podieľajú na investovaní do projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov a vybraných na financovanie podľa nariadenia o NPE alebo ocenených značkou kvality s označením „známka excelentnosti“ podľa nariadenia o NPE, sa nabádajú, aby preskúmali možnosť navrhnúť opatrenia pomoci, ktoré sú v súlade so všetkými podmienkami ([27]) stanovenými v nariadení Komisie (EÚ) č. 651/2014 ([28]) a jeho zmenách. Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby preskúmali, či možno projekty európskeho záujmu týkajúce sa káblov podporiť nákupom kapacity na verejné použitie.

32. Na účely financovania projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov môžu členské štáty zvážiť použitie zložky členských štátov v rámci Programu InvestEU s cieľom prispieť k finančným produktom, ktoré zavádzajú implementujúci partneri Programu InvestEU, ako sú napríklad národné podporné banky a inštitúcie, skupina Európskej investičnej banky alebo iné medzinárodné finančné inštitúcie, a to v súlade s pravidlami príslušných programov financovania.

33. Financovanie projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov by sa mohlo zrealizovať aj prostredníctvom finančných nástrojov, napríklad kapitálových fondov. Členské štáty sa nabádajú, aby na účely podpory podmorských káblových infraštruktúr investovali do finančných nástrojov na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ, a to aj prostredníctvom národných podporných bánk a inštitúcií.

6. PRESKÚMANIE

34. Členské štáty sa nabádajú k tomu, aby s Komisiou spolupracovali na posúdení účinkov tohto odporúčania do decembra 2025 s cieľom určiť vhodné spôsoby napredovania. V takomto posúdení by sa malo zohľadniť konsolidované celoúnijné posúdenie uvedené v bodoch 16 až 20, ako aj pokrok pri vykonávaní projektov európskeho záujmu týkajúcich sa káblov.

([24]) Členské štáty môžu prípadne navrhnúť aj dôležitý projekt, resp. projekty spoločného európskeho záujmu týkajúce sa káblov v súlade s kritériami uvedenými v oznámení s názvom Kritériá pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom (Ú. v. EÚ C 528, 30.12.2021, s. 10).

([25]) Ako sa vymedzuje v článku 2 ods. 6 nariadenia 2018/1046 (nariadenie o rozpočtových pravidlách).

([26]) V súlade so zásadou súkromného subjektu v trhovom hospodárstve transakcie vykonané členskými štátmi nepredstavujú pre podniky výhodu, a teda sa nepovažujú za štátnu pomoc, ak ich vykonávajú za rovnakých podmienok (a teda s rovnakou mierou rizika a odmeny) verejné orgány a súkromné subjekty, ktoré sú v porovnateľnej situácii (tzv. transakcia *pari passu*). Pozri oddiel 4.2 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016).

([27]) Pomoc pri zavádzaní podmorských káblov, ktoré spĺňajú všetky podmienky uvedené v kapitole I a osobitné podmienky uvedené v článku 52b nariadenia (EÚ) č. 651/2014, sa považuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 2 alebo 3 zmluvy a je oslobodená od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy.

([28]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

7. **ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE**

35. Toto odporúčanie je určené členským štátom.

V Bruseli 26. februára 2024

Za Komisiu
Thierry BRETON
člen Komisie